

INFLACIONISTI V KONGRESU UPAJO NA ZMAGO

**Frazier-Lemkejev zakonski
osnutek za refinanciranje
farmarskih dolgov je izšel
zmagovito iz prve preiz-
kušnje**

WASHINGTON, dne 12. maja. — Zagovorniki denarne inflacije so večeraj popoldne v nižji kongresni zbornici dosegli prvo zmago, ko je bilo sprejeto z 220 proti 153 glasom, da se Frazier-Lemkejevo predlogo za refinanciranje farmarskih dolgov vzame iz rok odseka za dnevni red, ki jo je poskušal zadržati, da ne bi prišla na glasovanje tekoma sedanjega kongresnega zasedanja. Predloga določa izdajo treh milijard dolarjev v papirnate denarje, s katerim bi se refinancirali dolgi (mortgage) farmerjev, ki bi plačevali odstotek in pol obresti in enako na glavno letno. Takoj nato so zagovorniki te predloge dosegli novo zmago, ko je večina odločila, da se sme vršiti debata o predlogu samo šest ur, kar pomeni, da se bo moralo glasovati o nji še danes. Zato zagovorniki te inflacijske predloge smatrajo to za znamenje, da bo predloga nedvomno prodrla. Zagovorniki administracije, katera predlogi nasprotuje, pa so drugačnega mnenja in preročajo, da bo nedvomno poražena. Republikanski kongresnik Roland iz Pennsylvanije, ki ga demokrati rabijo za svoj bič, je izjavil, da lahko vsakdo varno stavi, da bo predloga poražena.

ST. PAUL, Minn. — Tukaj je snje zvezno apelatno sodišče večeraj odločilo, da je Frazier-Lemkejev amandirani zakon za moratorij farmarskih dolgov protustaven. Sodni odlok veli, da je zakon v nasprotju s petim ustavnim dodatkom, češ, da jemale upniku pravice do zadožene ga posvetstva brez odškodnine.

VOJAŠTVO STRAZI SOD- NO OBRAVNAVO

HUNTSVILLE, Ala. — Večera je tu začela obravnava proti črncu Walterju Millerju, ki je obtožen umora nekega 19-letnega dekleta in oddelek državne milice je zastražil sodno poslopje, ker obstoja bojazen, da utegne priti med prebivalstvom do nemirov. Na jugu se večkrat dogodi, da take obtožbe drhal ugrabi in linča. Vendar doslej tu še ni bilo nobenega razburjenja in nemirov.

BELGRAJČANI SO DOBRI MESOJEDCI

BELGRAD. — Uradna statistika ugotavlja, da se v Belgradu izmed svetovnih glavnih mest poje proporcionalno največ mesa. Belgrad poje letno več kot 150.000 glav goved, o vac in pujskov.

Pomota glede predavanja

Večera smo pomotoma poročali glede predavanja o vzgoji otrok v Slov. Domu na Holmes Ave., kakor bi se imelo vršiti večeraj, kar pa ni bilo točno. Predavanje se bo namreč vršilo nocoj ob pol osmih zvečer. Predavala bo Mrs. J. F. Terbižan. Starši so prijazno vabljeni, da predavanje posetijo. Vstopnina prosta.

Brezposelni v Penn. zahtevajo pomoč

HARRISBURG, Pa. — Večera je prikorakalo pred poslopje pennsylvanske legislature več sto brezposelnih moških in žensk, ki so na ves glas zahtevali od državnih zastopnikov, ki so se zbrali na izrednem zasedanju, da dovolijo 121 milijonov dolarjev za prehrano, obleko in stanarino brezposelnih delavcev. Demonstranti so tekoma skupne seje obeh zbornic navdušeno pozdravljali svoje zagovornike, ki zahtevajo od države izdatno pomoč za brezposelne. Ko so začeli prihajati v zbornico državni senatorji, so jih pozdravili z kriki: "Nehajte se že igrati politiko in začnite hraniti uboge!"

V pennsylvanski državni blagajni je denarja za odpomok brezposelnim in njihovim družinam samo še za ta teden.

ŠTRAJK NA GRŠKEM ŠE TRAJA

ATENE. — Stavkujoči delavci v Solunu nadaljujejo s svojim bojem za izboljšanje svojega položaja in v mestu je tudi zavladalo pomanjkanje kruha in drugih živil, ker je stavka paralizirala trgovske aktivnosti. Na poti v Solun so štiri bojne ladje, ki jih je poslala tja vlada. Novih nemirov večeraj ni bilo. Javni shodi so prepovedani in po ulicah patrolirajo močni oddelki vojaštva in orožnikov.

ČETVORKE OBISKALE PETORKE

NORTH BAY, Ont. — Večera so dobile Dionnejeve petorke nevsakdanji obisk, ko so jih prišle pogledati četvorke Roberta, Leta, Mona in Mary Keys iz Oklahome, ki so se rodile pred 20 leti in zdaj pohajajo v kolegij v Texasu. Obiskale so tudi dr. Allana Roya Dafeoa, zdravniškega varuha petork.

KITAJSKI KOMUNISTI TEPENI

SIANFU, Kitajsko. — Čete diktatorja Čang Kajškega, ki so jim pomagala Kajšekova vojaška bombna letala, so razpršile komunistične čete v provinci Šensi ter jih poglale v beg. Slabo oborožene komunistične čete zasledujejo Čang Kajšekova bombna letala in pehota.

Prosvetni klub SND

Jutri, to je v sredo dne 13. maja ob 8. uri zvečer se vrši redna seja Prosvetnega kluba SND v dvorani števil. 3, staro poslopje. Rešiti imamo jako važne naloge, zato bodite vsi društveni zastopniki in prosvetni odsek direktorija gotovo navzoči. — E. Gorshe, taj.

Prispel iz star. kraja

Iz starega kraja iz Brezine pri Brežicah je pretekli teden dospel John Oštrik k družini Baznik na Prosser Ave. Karto mu je brzojavno poslala tverka Kolander, skozi katere posredovanje je dospel v Ameriko. Potoval je na parniku Ile de France. Dobrodošel v naselbini.

Izvršil samomor

John Novak, star 72 let in živčev na naslovu 3504 St. Clair Ave., si je večeraj doma v kuhinji pognal kroglo skozi srce ter preminul. Novakov zet Joseph Gasper, pri katerem je mož živel, pravi, da ga je do samomora pripravilo nedvomno zelo slabo zdravje.

Skonvencije unije je- klarskih delavcev

CANONSBURG, Pa. — Pričakuje se, da bo konvencija unije jeklarskih delavcev Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers, ki tu zboruje že dva tedna, danes ali jutri načela vprašanje, ali se bo podvzelo kanpanjo za organiziranje jeklarskih delavcev na industrijski ali pa na podlagi organiziranja po posameznih strokah. Delegati so tekoma week-enda proučevali tiskane obrise obeh sistemov in gl. tajnik unije Louis Leonard pravi, da je po dveh tednih razpravljanja že čas, da se o stvari glasuje.

John L. Lewis, predsednik unije premogarjev United Mine Workers in načelnik odbora za industrijsko organiziranje je izjavil, da bo Amalgamated dobila pol milijona dolarjev za kampanjo, ako se odloči za industrijski sistem organiziranja. Predsednik A. F. of L. je pa nasprotno zagovornik organiziranja na podlagi posameznih strok, to je za stari sistem.

Med delegati prevladuje mnenje, da bo prišlo v steno, da se konvencija jeklarjev izreče za industrijske unije, do sličnega gibanja med delavci v avtomobilski, kavčukovi, cementni in drugih industrijah.

DR. ECKENER OBISKAL ROOSEVELTA

NAKEHURST, N. J. — Slavnemu nemški graditelju in voditelju zrakoplovov Zeppelinovega tipa dr. Hugo Eckener je v spremstvu poveljnika zrakoplova Hindenburga kap. Ernsta Lehmann večeraj odpoštoval v Washington, da obišče predsednika Roosevelta. Večera je se nagneto na zveznem zrakoplovnem pristajališču Lakehurst okrog 75 tisoč ljudi, ki so hoteli videti novega nemškega zračnega črvala. Zrakoplovci so bili gostje na hanketu, ki se ga je udeležilo 1000 ljudi in tekoma katerega je bila izročena dr. Eckenerju zlata medalja.

FRANCOSKI FAŠISTI RO- GOVILJO

PARIZ. — Francoski fašisti, ki jih je silno razkazila sijajna levičarska volilna zmaga, so večeraj skušali spremeniti proslavo v počast Device Orleanske v protestne demonstracije proti levičarskemu bloku, kar je privelo do aretacije okrog 60 fašistov pod obtožbo "hujskanja proti redu". Aretiranje se je odvijalo na policijsko postajo, nakar so bili kmalu izpuščeni.

CVETLICE ZA STALINA

MOSKVA. — Večera je paradiralo mimo Josefa Stalina okrog tri tisoč žena upravitelj in nižjih tovarniških uradnikov, ki so bili poklicani na konferenco za izboljšanje delovnih metod in pogojev v sovjetskih tovarnah, ki so ga med petjem obšipale s cvetjem, s čemur so dale poudarka Stalinovi nedavni izjavi, da je "življenje v Rusiji postalo bolj veselo". Sovjetski diktator je dobil v dar ob tej priliki tudi razne vezanine.

ČETVORČKI ŠE ŽIVE

PASSAIC, N. J. — Stanje četvorčkov, ki so se rodili za koncem Kasper pred tremi dnevi, se je večeraj obrnilo na slabše, vendar so prišli zopet k sebi in bolniške oblasti pravijo, da so izven nevarnosti in da bodo živeli.

Plini iz avtov umore tisoče ljudi letno

**Ženske umirajo na porodu,
ker hočejo roditi brez bo-
lečin**

KANSAS CITY Mo. — Dr. G. Beck iz Baltimore je večeraj na otvoritvenem zborovanju konvencije Ameriške zdravniške zveze izjavil, da povzroči karboinov monoksida (strupen plin, ki prihaja iz avtomobilskih motorjev) 36.400 smrti letno v Združenih državah, poleg tega je pa odgovoren še za nešteto manjših obolenj, vključno s nerazpoloženjem in nataknenost. Neznatne količine tega strupenega plina, ki so ga ameriške ceste prenašajo, povzročajo po daljšem stalenem vdihavanju kronično obolenje, tako fizične kot mentalne nereda. Zrak, ki vsebuje samo en odstotek tega plina, povzroči akutno zastrupljenje in posledica je navadno takojšnja ali skorajšnja smrt. Ker je ta plin brez duha in okusa, človek nikdar ne ve, ali ga vdihava ali ne, vsled česar je težko podvzeti preventivne korake.

Drugi problem, s katerim se je pečala konvencija, je vprašanje: "Zakaj ženske umirajo ob porodu in zakaj je v Ameriki več takih slučajev kot v drugih deželah?" Na to vprašanje je odgovorila newyorská zdravniška dr. Sara Josephine Baker iz izjavo: "Preveč žensk zahteva porod brez vsakih bolečin. Posledica je povečana raba zdravniških instrumentov in raznih omamil, posledica tega pa več smrti na porodu."

ZVEZNI PROSEKUTORJI POSVARJENI

WASHINGTON. — Joseph B. Keenan, pomožni zvezni generalni pravnik je večeraj naslovil resno svarilo na vse zvezne prosekutorje, naj držijo roke proč od politike, ako se ne žele znajti v neprijetnih situacijah. Keenanovo svarilo je prišlo v zvezi z domnevanimi političnimi aktivnostmi distriktnega pravdnika Georgea J. Grobea iz Buffala.

STOLETNI VPOKOJENEC

EL PASO, Tex. — Na tukajšnjem pokojniškem uradu se je oglašil s prošnjo za državno starostno pokojnino 104-letni Jose Gallegos, ki pa pravi, da naj njegova starost nikogar ne moti, ker ne misli še kmalu umreti, temveč vleči pokojnino nekaj časa. Njegov oče je umrl v starosti 120 let, njegov ded je pa živel 112 let.

IZ HITLERIJE

BREMEN, Nemčija. — Tukaj je bilo obsojenih pet oseb v zapor od enega do dveh let, ker se jih je zasačilo, ko so poslušali radio, naravnano na moskovsko oddajno postajo, ki je tedaj oddajala vesti iz nacijske Nemčije.

Maša zadušnica

V sredo se bo brala maša 3-dnevica za pokojnjim Louis Kováčičem v cerkvi sv. Vida ob 9. uri zjutraj. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Vreme

Clevelandski vremenski opazovalni urad nam obeta za nocoj malo dežja in hladnejše vreme za jutri. Vsled toplega vremena zadnjih dni so cene lemon in pomaranč občutno poskočile.

Materinski dan je 'racket', pravi pastor

NEW YORK. — Rev Charles Frances Potter, ustanovitelj Prvega humanističnega društva v New Yorku, je v nedeljo izjavil s prižnice v svoji cerkvi, da je proslavljanje Materinskega dne navaden "racket" in sramota za Ameriko, nato pa priporočil načrt za opustitev Materinskega dne. Njegova prva sugestija je bila, da bi se Mrs. J. R. Smith, ki jo je izbrala Golden Rule ustanova za "tipično ameriško mater za l. 1936", ukrcalo na nemški zrakoplov "Hindenburg" ter se jo poslalo v Nemčijo. "Ta tobože tipična ameriška mati l. 1936," je dejal rev Potter, "je šele 53 let stara, ima sive lase zvite v svitek na vratu in ne misli, da so se človeški ideali spremenili, odkar je bila njena babica dekle. Ona odklanja politične diskuzije, rada kuha in ne kadi, ne pije in ne poje. In oni jo imenujejo tipično mater za l. 1936! Letnica 1906 ali 1886 bi ji bolj pristojala."

Humanistični pastor si je privoščil tudi komercialna voščila za Materinski dan. "Sentimentali, ki jih izražajo voščilne razglednice za Materinski dan so tako prepojeni s saharinom, da mora njih osladnost razžaliti vsako normalno mater. Enaka voščila se tiska v stotisočih, na katerih se čita: "Ti si najboljša mati, ki jo je kdaj imel kak sin." Ali se more pametna ženska, ki ima čut za humor in proporcijo, čutiti počaščeno, ko prejme takto stereotipno narejeno voščilo?"

Rev. Potter je nato opozoril svoje audijenco, da se "tipična ameriška mati za l. 1936" zaniha v glavnem samo za cerkev, otroke in kuhinjo, nato pa izjavil: "To je srednjeveška idealna žena Hitlerjeve Nemčije, ni pa več tip ameriške žene." Nato je dejal, da bi morali otroci izkazovati spoštovanje svojim materam vsak dan v letu, ne samo na Materinski dan.

UGRABLJEVALEC PRIJET

WASHINGTON. — Večera so zvezni kriminalni agentje prijeli Thomasa H. Robinsona, ki je leta 1934 ugrabil Mrs. Alice Stett iz Louisvillu, izsilil 50 tisoč odkupnine ter zbežal na varno. Prijel je bil v Californiji. S tem je prišel pod ključ zadnji izmed na prostem se nahajajočih članov ugrabljevalske gange, ki je "poslovala" v Ameriki v zadnjih letih. Bil je zadnji na listi "javnih sovražnikov" in prijeto se je doslej izmikal večkrat tudi na ta način, da se je preoblačil v žensko.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminul poznani rojak George Sever, po domače Zorčev, v starosti 66 let. Doma je bil iz fare Hinje, odkoder je prišel sem pred 40 leti. Član je bil društva "Slave", št. 173 SNPJ in dr. sv. Imena. Poleg žalujoče soproge Frances, rojene Blatnik, zapuščajo sinove Johna, Georga, Francka, Josepha, Rudolpha in Andreja in hčere Mary, poročena Ule, Frances, Josephine in Amalia ter sestro Antonio Papež, v stari domovini pa brata Augustina in več drugih sorodnikov. Pogreb rankega se bo vršil iz hiše žalosti na 3701 East 77 St. v petek zjutraj pod vodstvom pogrebnege zavoda Louis L. Ferfolia.

Mussolinijev zastopnik boj- kotira Ligo narodov

Baron Aloisi je zapustil večerajšnjo sejo ligenega odbora zaradi navzočnosti etijopskega delegata

"Italija ne pozna več nobene etijopske države!"

ZENEVA. — Baron Pompeo Aloisi, Mussolinijev zastopnik v Ligi narodov, je večeraj na dramatičen način odšel s seje sveta Lige narodov, ko je slednji načel vprašanje podjarmljene afriške države Etiopije. Dučev zastopnik je pred odhodom izjavil, da se Italija ne more z nikomur pogajati v navzočnosti "takozvanega delegata iz Etiopije". Njegov odhod je bil posledica trpkega protesta pobeglega abesinskega cesarja Haile Selassieja proti Mussolinijevi aneksiji Etiopije in proti njegovim namigom, da rajši zapusti Ligo narodov, kakor da bi se pogajal glede Etiopije v navzočnosti etijopskega zastopnika. Z italijanske strani pa je bilo namignjeno, da Aloisi je odhod ne pomeni, da je fašistična Italija zapustila Ligo narodov, temveč samo omenjeno sejo njenega odbora.

Preden je zapustil sejo, je Aloisi izjavil pred zbranimi delegati: "V čast si štejem izjaviti, da italijanska delegacija ne more dopustiti navzočnosti pri odbovi mizi takozvanega etijopskega delegata. V resnici danes ne obstoji nobena senca države Etiopije. Edina oblast, ki danes eksistira v Etiopiji, je Italija."

Etijski delegat Woede Marian pa je pred liginim svetom izjavil, da je Etiopija izpolnjevala določbe ligenega kovenata in da ni prekršila nobenih določb. Nato je dodal, da izroča liginu roke usodo Etiopije. Ligin svet je nato sklenil, da bo takoj začel z javnim zasedanjem.

RIM. — Italijansko vojno ministrstvo je večeraj odredilo delno demobilizacijo vojaških letnikov 1911 in 1913, ki sta bila v prvi vrsti vpoklicana pod orožje v vojni proti Abesiniji. To ukrep pomeni, da Italija smatra, da je vojna v Afriki dokončno zaključena in da Mussolini ne verjame, da bi nastale kake komplikacije v Evropi zaradi priključitve Abesinije k Italiji.

"V čast si štejem izjaviti, da"

POLICAJ OBISOJEN

NEW YORK. — Prometni policist Joseph W. Barclay je bil večeraj obsojen na globo \$110, kar znaša njegovo dvatredensko plačo, ker je sprejel od nekega motorista dva dolarja "za cigare". S tem je zagrešil dejanje, "ki se ne spodob za policista", se glasi izrek disciplinarnega sodišča.

"HINDENBURG" JE ODPLUL

LAKEHURST, N. J. — Nemški zrakoplov "Hindenburg" je sinoči ob 10.27 odplul nazaj proti Nemčiji.

Smrtna kosa

Večera zjutraj je preminul po dolgi bolezni poznani rojak Charles Novine, star 64 let. Doma je bil iz vasi Veliki Lipovec, fara Ajdovca pri Žužemberku na Doljenskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1898. Tri leta pozneje je odprl gostilno na St. Clair Ave., blizu London Rd., ki jo je vodil do leta 1918, ko se je začela prohibicija. Potem je odprl gasolinsko postajo na St. Clair Ave. in East 163 St., ki jo je vodil do smrti soproge Mary, ki je preminula leta 1932. Tedaj je izročil postajo sinu, ki jo še danes vodi. Pokojni zapuščata tu hčere Frances, por. Torak, Cecilia in Mildred, ter sinove Charles, Rudolph in Edward in brata Louis in Felix in sestro Caroline Kmet. V stari domovini pa sestro Rose Legan. Bil je delničar Slovenske Zdrružne Zveze in Slovenskega Doma na Holmes Ave. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 8.30 iz hiše žalosti na 726 East 163 St. v cerkev Marije Vnebovzet in na pokopališče sv. Pavla pod vodstvom pogrebnege zavoda August F. Svetka.

Stavka voznikov tovornih vozil

Danes se je vršilo v Metal Trades Hallu zborovanje članov General Truck Drivers' unije, ki so bili predvečerašnjim poklicani na stavko, v kateri je prizadetih okrog štiri tisoč delavcev in 72 prevoznikov trdk. Na zborovanje je prišel župan Burton, ki je skušal pregovoriti stavkarje, da bi sklenili premirje, dokler se spora s pogajanjem ne izravna. Ni pa povedal, ali ima pripravljen kak definitiven načrt ali ne. Pred stavkarji so nastopili tudi zastopniki dveh prizadetih skupin delodajalcev. Zborovanja se je udeležilo 2800 unijskih članov. Nekatere firme so medtem že napravile separatne pogodbe s svojimi delavci, od katerih se jih je vsled tega okrog 1200 vrnilo na delo. Predsednik unije Murphy je poročal, da je 65 firm pripravljeno plačati 5c mezdnege poviška na uro. Unija je prvotno zahtevala 10c.

Slabo za pijane voznike

Varnostni direktor Ness je odločen, trdo stopiti na prste pijanih avtomobilistov. Policija bo zavezno uvedla novo metodo, da se okajeni vozniki ne bodo mogli tako lahko izmuzniti kazni. Državni zakon določa do šest mesecev zapora in do \$200 globe za take prestopke.

Mladinski zbori

Seja skupnih mladinskih zborov se bo vršila v torek zvečer, to je nocoj, v Slovenskem Društvenem Domu na Reher Ave. Pričetek bo ob 8. uri zvečer. Prošeni so vsi zastopniki, da se gotovo udeležijo seje, ker je za ukrepati več važnih stvari. — Odbor.

V bolnici

Poznana Mrs. Mary Intihar iz Garfield, Ohio, se nahaja v St. Luke's bolnici, soba št. W203, kjer jo prijateljice lahko obiščejo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Dardanele

Ze pred časom smo na tem mestu opozorili, kako je Nemčija s tem, da se je enostransko otesla obveznosti, naloženih ji po mednarodnih pogodbah, sprožila nevaren plaz, ki mu ni videti mej. Omenili smo pri tem tudi namero turške vlade, da se osvobodi omejitev, katere ji glede oborožitve Dardanel nalaga lozanska mirovna pogodba. In res je Turčija začela svojo namero že izvajati. Predložila je Društvu narodov, odnosno podpisnicam lozanske pogodbe, svojo zahtevo, da se predručajno določbe glede razorožitve Dardanel ter se prizna Turčiji pravica, da morske ožine po potrebi tudi utrdi.

Pred vsem je važno, da Turčija ni postavila po nemškem in avstrijskem zgledu Društva narodov in posebej zainteresiranih držav pred izvršeno dejstvo, marveč jih je pozvala na pogajanja ter s tem odprla prosto pot za povsem normalne razgovore, ki naj na novo uredijo problem v skladu z mednarodnopravnimi normami. S tem je Turčija podčrtala, da stoji na temelju mednarodnih pogodb in da se čuti po njih vezano, pa želi doseči spremembo v sporazumu z Društvom narodov in s prizadetimi državami. Dokumentirala je tako, da hoče ostati lojalna na osnovi mednarodno urejene politične skupnosti, kateri pripada, in da hoče svojo bodočnost urejati po normah te skupnosti. Ze s tem dejstvom samim si je pridobila mednarodne simpatije za svoje želje in vsi dosedajni komentariji res kažejo, kako globok in ugoden vtis je napravila s svojim postopanjem, ki se tako zelo razlikuje od berlinske in dunajske taklike.

A tudi v stvarnem pogledu se ne da dosti ugovarjati turški zahtevi. Pravilno opozarja turška diplomacija, da je demilitarizacija Dardanel le iluzornega pomena, ker se more v primeru oboroženega konflikta z modernimi vojaškimi sredstvi brez težav tu zapreti prehod vojnim ladjam ter onemogočiti izkrcavanje čet. Zato je tem lažje pridobiti simpatije za turške zahteve, da se demilitarizacija razveljavi in se tako prizna Turčiji popolna suverenost tudi na tem delu njene oaze, posebno še, ker navaja v podkrepitev svojih zahtev tudi prav tehtne obrambe razloge. Dandanes ni več neobičajno, da se vojne začne brez vsakršne napovedi. Saj vidimo, da so se vsi oboroženi konflikti zadnjih let pričeli brez formalne vojne napovedi. Res je torej, da bi se mogle v Dardanelah nenadoma pojaviti neprijateljske vojne ladje ter čez noč presenetiti ožine s svojim posetom, pa morda s svojo zasebo. Težko je Turčiji odrekati, da je njena bojazen upravičena, pa zato utemeljena njena želja, da se zavaruje pred presenečenji.

Prepričevalno so dalje navedbe turške note glede jamstva za varnost Turčije z morske strani, ki so ga dale leta 1923 skupno štiri velesile: Anglija, Francija, Italija in Japonska. Da sedaj ni mogoče več realno računati s to varnostjo, je razvidno na prvi pogled, saj so med garanti samimi nastala nasprotstva, ki celo ne izključujejo oboroženih spopadov. In kar je še posebno važno: nevarnost oboroženih konfliktov se tiče še prav posebej Sredozemskega morja ter njegovega ne-

nost za Dardanele vidno stopnjevana. Tudi temu turškemu argumentu ni mogoče odrekati utemeljenosti.

Neposredno aktualno postaja dardanelsko vprašanje spričo skrajne poostitve konflikta med Italijo in Anglijo. V bližini Dardanel je Dodekanes, ki bi v eventualnem oboroženem spopadu igral zelo važno vlogo. A tudi če se sedanja napetost mirno likvidira, popolnoma odpravila se ne bo. Zlasti zaradi italijanskih uspehov v Abesiniji je treba računati, da bo napetost ostala in da se bo še prav posebno koncentrirala v sredozemskem področju.

Na vsa ta dejstva se spretno opira turška zahteva po pravici, da se na Dardanelah tudi vojaško zasidra, kakor to narekujejo državni obrambni interesi. Omenili smo že, da je skoro vse evropsko časopisje, ne izvemši angleškega, s simpatijo sprejelo vesti o turški akciji. Iz tega se da sklepati, da ta akcija tudi pri vladah ne bo naletela na popolno odklonitev.

Preostanejo še trgovske določbe glede dardanelskih ožin. Turška nota jih je omenila posebej ter v naprej zagotovila svoje popolno razumevanje za trgovske potrebe. Trgovina po pomorski poti skozi Dardanele in mimo Carigrada se je znova lepo razvila in zlasti Anglija je pri njej zelo močno udeležena. Tod vodi tudi velevažna pot za oskrbo s petrolejem in tako Rumunija kakor Rusija imata pri tem odlično vlogo. Nedvomno je, da v trgovskih pogledih ne bo težko priti do soglasja, zlasti ko Turčija že v naprej zagotavlja polno upoštevanje trgovskih interesov ter potreb napredujoče trgovine.

Prav poseben pomen imajo določbe glede Dardanel za države, ki ležijo ob Črnem morju. Med njimi sta Bolgarija in Rumunija, ki jima je to edino morje, do katerega imata neposreden dostop. Rusiji je Črno morje samo eno izmed morij, ki oblikujejo njena prostrana ozemlja. Imamo pa tu tudi posredno prizade države, kakor so vse one, ki so udeležene na trgovinskem prometu, ki se vrši po internacionaliziranem Dunavu; tudi zanje ni vseeno, kako je s ključem do Dardanel. Nedvomno je Turčija dosegla soglasje pred vsem z Rusijo, s katero jo veže najtrdnjša aliansa že vso povojno dobo; da so se o njenem koraku že v naprej izjavile države ki so z njo vred v Balkanski zvezi, je tudi več ko verjetno.

— "Jutro"

PREHLADI SPOMLADI

Pomladni prehladi se pojavljajo posebno pri otrocih. Da se jih izognemo, ne vodimo otrok na prosto, če niso dobro oblečeni, tudi če je vreme sončno. Pred vsem pa ne smemo na prostem sedeti na tleh. Zemlja je še vedno prevlažna, v trenutku si lahko nakopljamo hlad. Če opazimo po tem, da nas prične tresti, da smo se vendar prehladili, tedaj steeimo v pravem pomenu besede domov, tam si na suho odrgnimo telo s hrpačo brisačo. S tem bomo škodo izenačili. Se bolje je, če ležemo v posteljo, si privoščimo vroče limonado ali bezgovega čaja, morda tudi nekaj aspirina in se počitno prepotimo.

NEKAJ ZA VSE

V nekaterih zdraviliščih za pijance so v prejšnjih časih poskušali pivcem zagnusiti alkohol na ta način da so jim pivo ali žganje mešali tudi v jedi, posebno v kruh ...

Doslej pozna medicina le kakšnih petdeset neoporečno dokazanih primerov prirojene jetike.

Na posledicah hripe v glavi, tako zvanega parinsonizma, trpi v Nemčiji baje okrog 100.000 oseb. Doslej jim niso vedeli pomagati, v novejšem času pa jim dajejo atropina. Od pacientov, ki jih s tem obravnavajo, se ozdravi popolnoma 43 odstotkov, 36 odstotkov pa jih postane vsaj delno sposobnih za delo.

Povprečna življenska doba današnjega človeka je med 35 in 45 leti. Splošno je znano, da dosega današnji ljudje povpreč-

Gustav Strniša:

GREH

Noč je gosta in meglena.
Ko se vrača domov, ga nekaj plaši, zdi se mu, da vse okoli njega pritajeno šumi in drhti. Ozre se. Nikjer ni žive duše. Svetilka reže mrak z ostro črto in kakor z blestečo ploskvo širokega meča, blešča mu vsiljivo prodira v obraz. Presune ga občutek, da ga je nekdo močno udaril in se mu je za časek posvetilo pred očmi.

Ko se vleže v posteljo, se skljuje kakor žival. Ne zebe ga, vendar trepeta. Postelje se vedno boji kakor grobnice, a vračati se mora vanjo. Včasih prihaja pozno, prepričan, da bo takoj zaspal. Ko se vleže, ne mara ničesar misliti. Sili se in si skuša ohromiti misli, pa postaja vedno budnejši.

In potem ga zgrabi. Komaj zaznavno ga poščegeta po palcih na nogah. Prestraši se in nemo prosi:

"Nikar! živčevje je raztrgano, kmalu se mora vse končati, saj so misli otopele in ranjene do skrajnosti; Nastrašneje je, da se ne more spočiti duh in mi blodi po sobi, hiti v svet, med ljudi, v prirodo, kjer ga draži domišljija. Ko se vrača, so misli še bolj raztrgane in bolne!"

In potem začuti, da gre preko podplatov. Lahno se ga je nekaj dotaknilo.

"Nedolžno ščegetanje in nič drugega!" si zatrjuje, vendar se boji. Dobro ve, da je to pričetek groze, da se zdaj prične borba z živci, ki ga hočejo uničiti, mu izogleneti možgane in ga spremeniti v duševnega slabica.

Spet se skljuje. Se bolj zleze skupaj, da bi se vsemu izognil in se otreseel zla, ki mu preti ter ga hoče ugonobiti.

Hipoma mu vse preskoči v glavo. Po razbolelem čelu mu seže, da nevede udari z nogami ob končnico postelje, ki zaropota.

Nekaj časa obleži nepremično. Oči ne more zatisniti. V okno strmi, kjer se mota pajčevina senca. In ko jo gleda, ve, da je zastor, vendar se mu zdi, da se je senca premaknila in da se mu približuje.

Vstane in občepe na postelji. Oči strme v silhueto, pričakuje jo, pripravljen je na naskok. Tedaj se spomni, da sliči gol veliki beli opici. Ta misel ga trenutno zabega in se skriva pod odejo.

Med tem se zbudi njegova žena. V temi skuša razbrati njegovo postavo, a oglasiti se neče, sovražnik ne sme vedeti, da bdi sovražnica, sicer bo pričel spuščati svoje strupene strelce.

Ona tiho leži, mače oči se ji skoro svetijo v mraku, ko ga vidi, kako je trenutno počel na postelji. Strah jo je in rada bi zakričala. Ko se on vleže, ji je, ko da je legel poleg nje človek, ki ji šepeta, da jo sovraži samo zato, ker jo je ljubil, preden je ni spoznal.

On trenutek počiva. Čaka. Ve, da ga bolni živci še ne bodo izpuščili. Komedija se mora nadaljevati do konca! Tiste tenke niti, ki mu preprežajo telo, so natrgane, toda žive so, razdražene drobne kačice, ki ga ljudskemu jeziku. Za duhovnika zbadajo in mučijo in vozljajo v mreže iz katerih se ne more izmotati.

Tedaj zagleda pred seboj krvavo kepo mesa. Babice vidi, ki se je izneverila svojemu poklicu in ženo vidi, ki je nosila tisto kepo. Žena drhti in joka,

badajo kakor jeklene igle.

On ju opazuje in vse ga boli. "Zakaj to?" se mu izgrga iz grla.

"Zato, ker si šleva, ker ni maš toliko moči, da bi preživel otroka! Zato, ker te sovražim!" Žena hrope in se zvija, ti njeni glasovi so ječanje ranjene zveri.

Babica odide in se vrne brez krvave kepe, opere si roke in spet hiti k ženi.

On molči. In potem bolestno začuti, da se je kepa mesa pojavila v njem, da mu je legla na srce, da je v nji zavalovalo življenje in še drugo srce zatrepetalo na njegovem srcu. In to drobno, nevidno srce se v njem širi. On čuti, da ni njegovo, ki mu nekam tone pod trdimi udarci srca, ki udarja v mali kepi.

Bolečina narašča. Truden se obrne v postelji, da bi se otreseel teh spominov, a vse mu kriči, da je on kriv, tudi žena trdi, in ona ne laže. Da, drugi večer je pijan prijel domov:

"Kako, da si obdoližila mene? Branil sem ti!"

"Miruj! Pijan si!"

"Nisem, ampak čutim, da se tista nedolžna kri razliva po meni, da mi tone srce pod nje no težo, da je prišla tista kri name!"

In žena je jeknila:

IZ PRIMORJA

Nova bojna enota

Velika patrijotična slavnost je bila 21. aprila v Trstu, ko so sponstili iz ladjedelnice San Marco v morje novo križarko "Garibaldi". Ljudstva je bilo ogromno, dasi je nekoliko deževalo. Obiskovalca je zanimalo, videti v ladjedelnici, kako se gradi tam še neka druga ladja, in sicer največja, kar jih je bilo dozdaj v Italiji zgrajenih, katera bo nosila ime "Vitorio Veneto". Dospel je tudi genovski vojvoda. Govor pa je imel vojaški kaplan msgr. Trossi, ki je omenil, da se občenem z ladjo "Garibaldi" istega dne spušča v morje križarka "Luigi di Savoia", ki je bila zgrajena v Genovi. Značilen je bil sklep njegovega govora, ki se je glasil: "Naj bi s tvojega jamba, bora, "Giuseppe Garibaldi", plapolala italijanska zastava kot znamenje prijateljstva in miru z vsemi onimi narodi, ki želijo miru s fašistično Italijo! Toda če bi se zopet oglašila vojna tromba, pa ponesi med gromom smrtonosnih topov po valovih heroizem junaka, kojega ime nosiš!" Ob 10 je botra Gina Federzoni, soproga predsednika senata, pritisnila na gumb in mogočna ladja je spolzela v morje. Genovski vojvoda je potem obiskal tudi tržaško ladjedelnico in pri tej priliki izvedmo, da se tam sedaj razen podmornic gradijo tudi letala.

Cerkvene vesti

Župni upravitelj na Munah v reški škofiji je zatožen oblastem zaradi neke pridige. — V Bergudu, ki je tudi v reški škofiji, se tudi ne pridiga več v ljudskem jeziku. Za duhovnika zbadajo in mučijo in vozljajo v mreže iz katerih se ne more izmotati.

Konfincija

V znani aferi od lanskega božiča, ko so bili razdeljeni v trž-

"Premutilo me je, zdaj je prepozno!"

"Da, prepozno! Babica ga je pokopala, pod hrusko leži, jaz pa čujem, kako ga v mesečini zibljejo veje, dobro vidim bele telesce, ki drhti med listjem. Luna doji moje dete, a veje ječe in ječe!"

Žena ga je spravila v posteljo in zaspal je. A nocoj ne more spati in čaka, da se začne tudi pri nji.

Ona leži dolgo časa tiha kakor mrtva. Polagoma se ji zenice razširijo v nemi grozi. Tudi ona zazre kepo mesa, ki nalikuje majhnemu pokvečenemu pritlikavcu. In že jo pogledajo iz kepe oči drobne, vendar jasne in žalostne. Ona čuje poleg sebe svojega bednega otroka: "Mati!"

Nepopisna bol jo pograbi, očita si v duši umor, premetavati se prične in ihteti.

Tedaj dvigne otrok svoji roki, ne, dve drobni tipalki sta, ki jo pobožata po obrazu, da divje zakriči.

Mož priže luč.

Ona ga gleda z blaznimi očmi. In objameta se, čeprav se sovrvažita. Strah ju združuje. Poznata se, vsak svojo blatno pohodita odkar sta grešila, a plahota ju sili, da se primakneta drug k drugemu in si stiskata roke.

Noč se odpravlja počasi, tako počasi!

Zjutraj ležita oba na postelji kakor mrtva, pogolbljena v globoke nemirne sanje.

SKRAT

Dragi škrt! —

Oni dan sem čital v "Novi Dobri" zanimivo novico, ki si jo pa Ti očitno čisto prezrl, dasi je spadala v Tvoje področje. Gre se oz. se je šlo za psa (morda je bila mačka, se ne spominjam dobro), ki se je stegnil pred poslopjem Tvoje sosedne "Ameriške Domovine" ter se preselil v pasja večna lovišča, svoje neblagodišeče zemeljske ostanke pa pustil kar pred omenjenim uredništvom, kjer so ležali cele tri dni in noči, preden jih je vzel šintar.

No, Tebi se to nemara ne zdi nič zanimivega. Pa je. Pivč je zanimivo, ker se je cucek stegnil pred uredništvom A. D. kar ne more pomeniti drugega, da je popolnoma scagal ali je pa tamonja okoliča polna strupenih plinov. Drugič pa ta dogodek pomeni, da mora imeti A. D. silno velik pull pri šintarju, ker se ji je posrečilo, da je pustil ležati pasjo paro cele tri dni pred njenim nosom. Ja, nima vsak takega pulla kot A. D., Ti pa prav gotovo ne.

Glej, da drugič ne prezreš takih novic!

Te pozdravlja

Jurij Pogliha.

janske prosvete po Julijski Benečiji. Razne sekcije so vse prišle z zastavami in godbami. Vsakega je prevoz na Sv. Goro stal samo 10 lir, kar je omogočilo velik obisk. V govorih se je poudarjala vekovnega pripadnost Julijske Benečije k materi Italiji in ogromno kulturno delo za italijanstvo te pokrajine, ki ga je izvršilo in še vrši društvo Dopulavoro.

Ljudsko štetje

je v Julijski Benečiji v polnem teku. V mestu Trstu se predložijo vpisni listi že vračajo, dočim na deželi liste še vedno izpolnjujejo. Topot se oblast zelo briga za točno izpolnitev vseh rubrik. Ničesar pa se ne izve, kako je z rubriko o narodnosti oziroma jeziku, in se zdi, da bo toplot vse prebivalstvo proglašeno kot italijansko.

Granate

izza minule vojne zahtevajo na Primorskem vsak dan kakšno žrtev. Tako je bil kmet Ivan Suligoj iz Lokavca pri Čepovanu ranjen od projektila, po katerem je tolkel na polju, kjer ga je bil našel. Rane k sreči niso smrtonosne.

A. Gwylim Evans, Jugoslovanski zastopnik za Cunard-White Star linijo, je sedaj na potovanju po Ameriki, da se seznani z agenti družbe. Ker ima Mr. Evans velike izkušnje o potovanju po Jugoslaviji bodo njegovi nasveti zelo koristni za prodajalce parobrodskih vozniht tukaj, kakor tudi za Jugoslovane, ki nameravajo to poletje iti na o-

Oglašajte v —

"Enakopravnosti"

ment for these troubles is a blood purification called Cystex (Siss-Text). Work fast—safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality and is guaranteed to make you feel 10 years younger in on

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Medtem, ko je kneginja Mircvinska merila razdaljo, prinese Katarina meče.

Katarina sleče svoj dragoceni plašč in ga vrže na sneg. Za tem sleče sukno svoje uniforme in kmalu je bila cesarica do pasu brez obleke, pokrivala jo je samo fina tanka srajca. — Tudi Elizabeta se je morala sleči, ker bi jo plašč pri borenju zelo oviral.

Kneginja Mircvinska preda obema nasprotnicama meče.

Potemkin je bil približno pet korakov od njih oddaljen.

Kneginja Mircvinska izvleče svojo zlato z briljanti obloženo uro in pogleda kako pozno je že.

— Čas je — reče naposled. — Dvoboj mora začeti! —

Toda, dovolite Veličanstvo, da vprašam, ali bi ne bila sprava več mogoča? —

— Sprava? — vpraša carica. — Da, bila bi mogoča, če bi bila Elizabeta Voroncov pripravljena, odreči se gotovih svojih pravic. Potem ji velikodušno oproščam! —

— Elizabeta Voroncov pa vam odgovarja reče kneginja, da se ne bo nikdar odrekla svojih pravic. Pripravljena je pričeti z borbo.

Carica in Elizabeta se postavita z meči v rokah druga pred drugo. Meči se dotaknejo.

Kneginja pogleda na uro in zakliče:

— Ena — dve — tri — naprej! —

V tem trenutku začne boj, ki se je ogorčeno nadaljeval od prvega trenutka.

Katarina se je trudila, da bi že v začetku premagala Elizabeto. Meči so udarjali drug ob drugega toda nasprotnici se nista premaknili z mesta.

Bil je strašen in obenem krasen prizor, ko sta hoteli dve mladi in lepi ženi premagati druga drugo — ko sta se borili za ljubljenega moža.

A človek, za katerega je bilo postavljeno na kocko dvoje življenj, je stal bled in drhteč zraven in je trepetaje spremljal potek borbe.

Ko je dvoboj prišel in ko je Katarina namerila svoj prvi udarec proti Elizabetinim prsim, je bilo, kot da se hoče postaviti Potemkin med obe ženi kakor nepristopna skala in jih tako za vedno ločiti!

Toda generalmajor ni smel tega storiti!

Katarini je dal svojo častno besedo, da se ne bo vmesaval v borbo, pa naj bi dvoboj končal tako ali tako, temveč da bo mirno gledal.

Hej, meči so udarjali drug ob drugega, napad in obramba sta se menjavala. To ni bila samo zabava, to je bila krvava resnica.

Prisotni so bili prepričani, da bo ta dvoboj končal samo tedaj, ko se bo ena izmed nasprotnic mrtva zgrudila na tla.

Natalija, ki je bila prvič v življenju priča pri dvoboju, je bila blede in strašno nervozna. Čudno — ona sama si ni bila na jasnem, in ni trepetala za življenje one, ki jo je ljubila do sedaj kot svojo mater, za carico Katarino, temveč je prosila Boga, da bi zmagała Elizabeta.

Kneginja Mircvinska je hladno sledila poteku borbe. Ona je bila brez vsakršnih čustev. Če bi se ena izmed nasprotnic zgrudila s prebodenimi prsi, bi ona samo skomizgnila z rameni in rekla — vojska je vojska!

Četrti gledalec je bil zdravnik Ruben. V začetku je z neznimi, skrbni polnimi pogledi spremljal svojo carico, toda čim dalje je trajala borba, s tem večjim spoštovanjem je zrl na Elizabeto. V očeh tega učenega moža je zasijalo iznenadenje.

Vedno bolj se je čutil, ko je gledal krasno in mladostno Elizabetino pojavo.

Zdravnik zašepče tiho:

— Da — ona je! — Ona je! — ona mora biti! — Ista pojava. Isti obraz! — To je njena hčerka! — Da, ljubi Bog, to je hčerka žene, ki sem jo ljubil! —

— Tu imaš, — zakliče strastno Katarina in navali na svojo nasprotnico.

Konica njenega meča bi se bila gotovo zarila v Elizabetine prsi, da ji ni prišel slučaj na pomoč.

V istem trenutku namreč, ko je Katarina zamahnila z mečem proti Elizabeti, ji pade meč iz rok in prileti pred noge njene nasprotnici.

Carica zavpije, ker je mislila, da bo Elizabeta izrabila priliko in jo preboda z mečem.

Toda Elizabeta povese svoj meč in reče mirno:

— Dajte carici drug meč, potem bova nadaljevali!

Natalja Soltikova se ni mogla premagati. Ona prihiti k Elizabeti in jo objame.

— Vi niste samo dražestni in lepi, temveč tudi velikodušni in plemeniti! —

Katarina je zgrbančilo čelo.

Elizabeta ji je pravkar darovala življenje, to pa jo je užalo in bolelo.

Ha, da bi bila carica tej meščanki, ki jo je prezirala iz dna duše, nazadnje še hvaležna?

Ne, ne — sedaj je morala Elizabeta pasti še bolj gotovo! — Človek, ki bi se mogel nekoč pohvaliti, da je imel v rokah življenje ruske carice, pa se je u-smilil, tak človek ne sme živeti!

Kneginja Mircvinska priteče in preda carici meč.

Kneginja se globoko prikloni, toda carica ga ne vzame, temveč zakliče:

— Ne potrebujem meča! — Če gospodična soglašala, bova nadaljevali s samokresi! —

— Veličanstvo! — ji zašepče Potemkin, ki je pristopil medtem k svoji carici. — Veličanstvo, rotim vas, da končate dvoboj prej, nego bo padlo človeško življenje! Ne pojdit do skrajnosti! Veličanstvo, Bog v nebesih še živi! On je Bog ljubezni in sprave! —

— Bog pa, ki živi v mojem srcu — odvrne tiho Katarina — je Bog jeze in maščevanja! —

— Dajte škaflo s samokresi! — zakliče nestrpno carica. — Nisem navajena, da bi morala na izvršitev svojega povelja tako dolgo čakati! — Doktor, vam sem jih izročila, prinesite jih!

Doktor Ruben se pokloni in gre k drevesu, odkoder je sledil dvoboju. Od tam prinese škaflo s samokresi.

— Kneginja Mircvinska — se obrne carica k svoji dvorni dami — bodite tako prijazna in vzemite samokrese iz škafle ter jih

— Bog pa, ki živi v mojem srcu — odvrne tiho Katarina — je Bog jeze in maščevanja! —

— Dajte škaflo s samokresi! — zakliče nestrpno carica. — Nisem navajena, da bi morala na izvršitev svojega povelja tako dolgo čakati! — Doktor, vam sem jih izročila, prinesite jih!

Doktor Ruben se pokloni in gre k drevesu, odkoder je sledil dvoboju. Od tam prinese škaflo s samokresi.

— Kneginja Mircvinska — se obrne carica k svoji dvorni dami — bodite tako prijazna in vzemite samokrese iz škafle ter jih

— Bog pa, ki živi v mojem srcu — odvrne tiho Katarina — je Bog jeze in maščevanja! —

— Dajte škaflo s samokresi! — zakliče nestrpno carica. — Nisem navajena, da bi morala na izvršitev svojega povelja tako dolgo čakati! — Doktor, vam sem jih izročila, prinesite jih!

Doktor Ruben se pokloni in gre k drevesu, odkoder je sledil dvoboju. Od tam prinese škaflo s samokresi.

— Kneginja Mircvinska — se obrne carica k svoji dvorni dami — bodite tako prijazna in vzemite samokrese iz škafle ter jih

— Bog pa, ki živi v mojem srcu — odvrne tiho Katarina — je Bog jeze in maščevanja! —

— Dajte škaflo s samokresi! — zakliče nestrpno carica. — Nisem navajena, da bi morala na izvršitev svojega povelja tako dolgo čakati! — Doktor, vam sem jih izročila, prinesite jih!

Doktor Ruben se pokloni in gre k drevesu, odkoder je sledil dvoboju. Od tam prinese škaflo s samokresi.

— Kneginja Mircvinska — se obrne carica k svoji dvorni dami — bodite tako prijazna in vzemite samokrese iz škafle ter jih

— Bog pa, ki živi v mojem srcu — odvrne tiho Katarina — je Bog jeze in maščevanja! —

preiščite! O uporabi posameznega samokresa pa naj odloči zreb.

Kneginja pregleda samokrese. Oba sta bila nabita. Potem izvleče robc in ga pogrne čez samokrese. Ko je bila s tem poslom gotova, stopi k svoji carici.

Toda carica odkima kneginji in ji zakliče z zapovedujočim glasom:

— Nočem izbirati! Da si ne bo kdo mislil, da je bila v najinem dvoboju kaka sleparija! —

— Samokresa sta popolnoma enaka. Oba sta nabita. Kljub temu pa prepuščam izbiro svoji nasprotnici.

Kneginja ponudi Elizabeti samokrese. Elizabeta potegne enega izpod roba in ga pogleda.

Ostali samokres dobi carica. Hitro ga zagrabí in nervozno stisne v svoji roki.

— Domenili sva se, da bova streljali trikrat, — reče Katarina. — Prvi strel pade v razdalji dvajsetih korakov, drugi v razdalji desetih, pri tretjem strelu pa naju loči samo pet korakov.

— Vsemogoči Bog! — zakliče Potemkin, — saj to so pogoji, ki pridejo v poštev samo pri moških in sicer le tedaj, če sta se trdno odločila, da bosta ubila drug drugega! Veličanstvo, rotim vas, ne postavljajte svojega življenja na kocko. Carica in vladarica Rusije se ne bi smela izpostavljati taki nevarnosti! —

Katarina mu poplača te besede s hvaležnim pogledom.

V istem hipu pa zakliče odločno:

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

— Pogoji so stavljeni in sprejeti, moramo se torej po njih ravnati. Sicer pa, če se lahko moške tako sovražijo, da raje o-ba umrta, nego da bi odstopila — zakaj bi ne mogli storiti tega tudi dve ženi? —

— Toda v tem slučaju gre za rusko carico, — odvrne Potemkin. — Veličanstvo, v imenu vašega naroda, ki ste ga osrečili s svojim vladanjem, vas prosim, ne stavišajte svojega življenja na kocko! Če bi se zgodila strašna nesreča, bi bili mi pred svetom krivi, češ: zakaj ji niste preperečili in ste jo pustili v tako

nevarnost? Saj ste vendar vedeli, da tvega svoje življenje za prazen nič! —

— Za prazen nič? — zakliče carica in pograbi Potemkina za roko in ga potegne s pozorišča.

— Če sem padla, sem dala svojo življenje za prazen nič! —

— Padla sem za svojo ljubezen! — Za edino, sveto in globoko ljubezen, ki jo gojim do tebe, ljubljeni moj! —

— Katarina, — odvrne ganjeno Potemkin, — če boš žrtvovala za svojo ljubezen glavo, bi hotel, da bi se ne bila nikdar srečala! Nikdar v življenju bi ne bil želel biti ljubljen od carice!

— Molči prijatelj, molči; — reče z drhtečim glasom Katarina in mu s svojo toplo roko zapre usta, — ne govori tako. — Sedaj ne, ko mi je na tem, da lahko z glavo plačam svojo ljubezen.

— Sedaj pa, Aleksander, poljubi mi še enkrat roko. Svoji ustnici ti ne morem ponuditi v poljub, prošim te pa, da mi nekaj obljubiš, — obljubi ženi, ki ti je darovala vse, kar žena more dati! —

— In sicer? — vpraša Potemkin. — Kaj naj ti obljubim? —

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

Potemkinov obraz se je hipoma strašno spremenil. Kakor da bi ga iz kamena izklesal! Odvrnil je počasi svoj pogled s prekrasnega Katarininega obraza k Elizabeti, ki se je pogovarja-

— Prišezi mi, Aleksander, da v slučaju moje smrti, ne bo postala Elizabeta Voroncov nikdar tvoja žena! —

la z mlado kneginjo Soltikovo. Nesrečna deklica je neprestano gledala s svojimi solznimi očmi nezvestega ljubčka.

— Zakaj gledaš in se pomišljaš? — ga vpraša Katarina. — Mar ne veš, da je ona moja sovražnica? — Kdor ljubi mene, Aleksander, mora sovražiti moje nasprotnike! Prišezi mi, da se je ne boš dotaknil, če bom umrla! —

— Prisegam ti! — reče zamolklo Potemkin in težko vzdihne.